

Indonéština jako politický nástroj: z bazarové malajštiny jazykem indonéské revoluce

Tomáš Petrů

Bahasa Indonesia neboli indonéština sehrála v historii země zásadní roli jakožto velmi efektivní politický a státotvorný nástroj. Ve dvacátých letech 20. století, ještě za dob Nizozemské východní Indie, ji indonéští nacionalisté zvolili jazykem národní jednoty budoucího indonéského národa. Jako takovou se ji snažili maximálně používat a prosazovat za účelem sjednocení nejen nacionalistických hnutí, ale především více než tří set etnik, která měla vznikající národ tvořit. Od té doby, za všech režimů a vlád na území dnešní Indonésie, od posledních let Východní Indie, za japonské okupace, indonéské revoluce, během Sukarnova režimu i Suhartova Nového pořádku a nakonec i nyní v období demokratické transformace, sloužila indonéština k realizaci nejrůznějších politických cílů od mobilizace bojovníků, burcování mas, prosazování nových ideologií až po budování mladého státu a posilování národní identity. A právě tato politická role indonéštiny a její specifický politický lexikon, reflektující zmíněné okolnosti, je cílem zkoumání této krátké studie.

Základem indonéštiny je malajština (*bahasa Melayu*), kterou jako mateřským jazykem po staletí hovoří Malajci (*orang Melayu*) na východním pobřeží Sumatry, na Malajském poloostrově v dnešní západní Malajsii a jižní Thajsku (Patani) a také v pobřežních oblastech Bornea. Díky tomu, že se tímto jazykem hovořilo po obou březích strategické Malacké úžiny, nejdůležitější plavební trasy Starého světa, i v důsledku expanze sumatránské námořní říše Sriwijaya, ovládající obchod v západní části archipelu, se malajština od 7. století postupně stávala hlavním dorozumívacím jazykem plavců a obchodníků v malajsko-indonéském souostroví. Ti ji pak dále rozšířili i do přístavů Indického oceánu a západního Pacifiku – ve středověku tak bylo možné se domluvit malajsky v obchodních centrech od Cejlonu až po Filipíny, Vietnam a jihovýchodní Čínu. V Malace, věhlasném přístavu na Malajském poloostrově a sídelním městě mocného sultanátu, která dala zmíněné úžině jméno, se její zjednodušenou bazarovou formou (*Melayu Pasar*) v 15. století dorozumívali obchodníci a námořníci 80 asijských národů a v koloniální době také Portugalci, Nizozemci a Britové.

Šíření malajštiny po námořních obchodních trasách do přístavů a dalších pobřežních oblastí malajsko-indonéského souostroví zintenzivnilo a nabyla nové dimenze v době jeho islamizace od 13. do 16. sto-

letí. Jelikož prvními konvertity na novou víru byli na Sumatře a Malajském poloostrově pobřežní Malajci, stala se jazykem islámu malajsko-indonéského archipelu právě malajština. Tento nový „muslimský“ jazyk přirozeně absorboval mnoho arabských slov, takže dnes nejméně 15 procent malajské a indonéské slovní zásoby především v oblasti náboženství, práva a dalších sofistikovaných oblastech lidské činnosti je arabského původu. Arabština zůstávala posvátným jazykem Koránu a náboženského učení, v jihovýchodní Asii se však nikdy nestala imperiálním jazykem jako např. v severní Africe.

Není proto překvapivé, že malajské ústní a literární tradice si asocioují islám především s malajstvím a tyto tradice odráží dodnes používaný idiom *masuk Melayu*, který doslova znamená „stát se Malajcem“, ovšem běžněji se chápe jako „přestoupení na islám“ (Taylorová 2003: 105). Jinými slovy, hovoříme o přijetí širší kulturně-náboženské malajsko-muslimské identity.

Malajština se tedy stala prestižním jazykem muslimů a jako taková se šířila nejen s obchodem, jak bylo popsáno, ale také se vznikem a rozkvětem muslimských komunit, včetně míst daleko od oblastí, kde žili rodilí Malajci. Příkladem budiž sultanát Bima na východní Sumbawě v Malých Sundách, kde obyčejní lidé hovoří jazykem Mbojo. Jazykem vládnoucího bimanského dvora se však – dle popsaného vzorce – stala malajština.

na. Podobná situace nastala i v Johoru a Acehu, jejichž sultánské dvory se po pádu Malaky do portugalských rukou staly pokračovateli jejich malajsko-islámských tradic. Malajština, od příchodu islámu psaná upraveným arabským písmem *jawi*, tak v 16. a 17. století jako jazyk islámských monarchií poprvé získala politicko-kulturně-náboženský náboj.

Šíření tohoto jazyka silně napomohli i nizozemští obchodníci a později koloniální administrátoři, kteří malajština používali nejen ke komunikaci s asijskými kupci a vládci v dobách budování své obchodní říše, ale i později v době Nizozemské východní Indie (1800–1942) i jako úřední jazyk koloniální správy. Činili tak z pragmatických důvodů – malajsky se zde hovořilo od dob Sriwijayi a oni jednoduše využili přirozené *lingvy franky* oblasti – a patrně i z určitého snobismu. Nizozemci podle všeho neměli zájem poslouchat, jak cizinci komolí jejich jazyk, tudíž na rozdíl od Britské Indie se zde jazyk kolonizátorů příliš nerozšířil. Hledáním a vytvářením vhodných malajských výrazů pro své potřeby pak významně přispěli k lexikálnímu obohacení a standardizaci jazyka. Při šíření evangelia ve východní Indonésii v 17. století Holanďané rovněž po určité době upustili od používání svého mateřského jazyka a malajština tak začala být spojována i s reformovanou církví a stala se na Molukách jazykem „tamní obecní církve“ (Ostler 2007: 427). Jazykem, který Nizozemci využívali pro styk s obyvateli Východní Indie, ovšem nebyla vysoká malajština, používaná u dvorů v Acehu, Johoru, Bruneji či Bimě, ale jakási střední standardizovaná forma vycházející z bazarové malajštiny (*Melayu Pasar*). Nejčastěji ho nazývali *dienst-Maleisch*, tedy služební malajština.

Právě tento relativně jednoduchý a flexibilní jazyk, díky námořnímu obchodu, islámu a Nizozemcům rozšířený po celém souostroví, zvolili na kongresu v říjnu 1928 mladí indonéští nacionalisté jako jazyk národního sjednocení a jednoty Indonésanů (*bahasa persatuan dan kesatuan*), tehdy ještě poddaných nizozemské koruny, a dali mu nové, vznešené jméno se silným politickým nábojem – *bahasa Indonesia*, indonéština. Tato volba byla součástí tzv. Přísahy mládeže (*Sumpah Pemuda*), která deklarovala ochotu prolít krev (*tumpah darah*) za „jednu vlast, jeden národ, jeden jazyk“ (*Satu nusa, satu bangsa, satu bahasa*) a 28. 10., kdy na kongresu v Batávii přísaha zazněla, se dodnes v Indonésii slaví jako Den přísahy mládeže. Tato deklarace byla politickým manifestem, jehož součástí bylo i nové jazykové krédo indonéských politiků.

Samotné slovo *Indonesia* bylo relativně nové a indonéskými vlastenci preferované označení pro malajské souostroví, sjednocené pod vládou koloniálního státu Nizozemské východní Indie. Je proto na místě si uvědomit, že (jakkoli neplánovaný) podíl Nizozemců na vzniku moderního státu jménem Indonésie není možné přehlédnout – vždyť právě hranice Východní

Indie determinovaly teritoriální podobu Indonésie, a byli to rovněž holandskí kolonizátoři, kdo prosazoval malajština jako úřední jazyk kolonie.

Ještě před klíčovým kongresem indonéští vlastenci reálně uvažovali o jednom ze tří jazyků pro výše uvedené důvody. Nizozemštinu, která kromě toho, že nebyla příliš rozšířená mimo vrstvy Evropanů, Euroasiátů a indonéské elity, zavrhl jako jazyk kolonizátorů a užívatelů národní svobody Indonésanů. Nejrozšířenější jazyk archipelu v přepočtu na rodilé mluvčí (platí dosud) – javánštinu – museli odmítнуть kvůli jejímu „feudálnímu“ charakteru, danému komplikovanými zdvořlostními rovinami, i kvůli tomu, že by její přijetí příliš zvýhodnilo početně dominantní etnikum. Zbývalo tak jediné, naprostě jednoznačné řešení a tím byla – malajština. Tento geograficky nejrozšířenější austronéský jazyk byl kromě obyvatel východní Sumatry a západního Kalimantanu, kde žili etničtí Malajci, pro většinu Indonésanů jejich druhou řečí po rodné javánštině, sundánštině, bugištině, balijštině či batačtině, případně se jí měl stát tam, kde lidé ještě malajsky / indonésky nevládli.

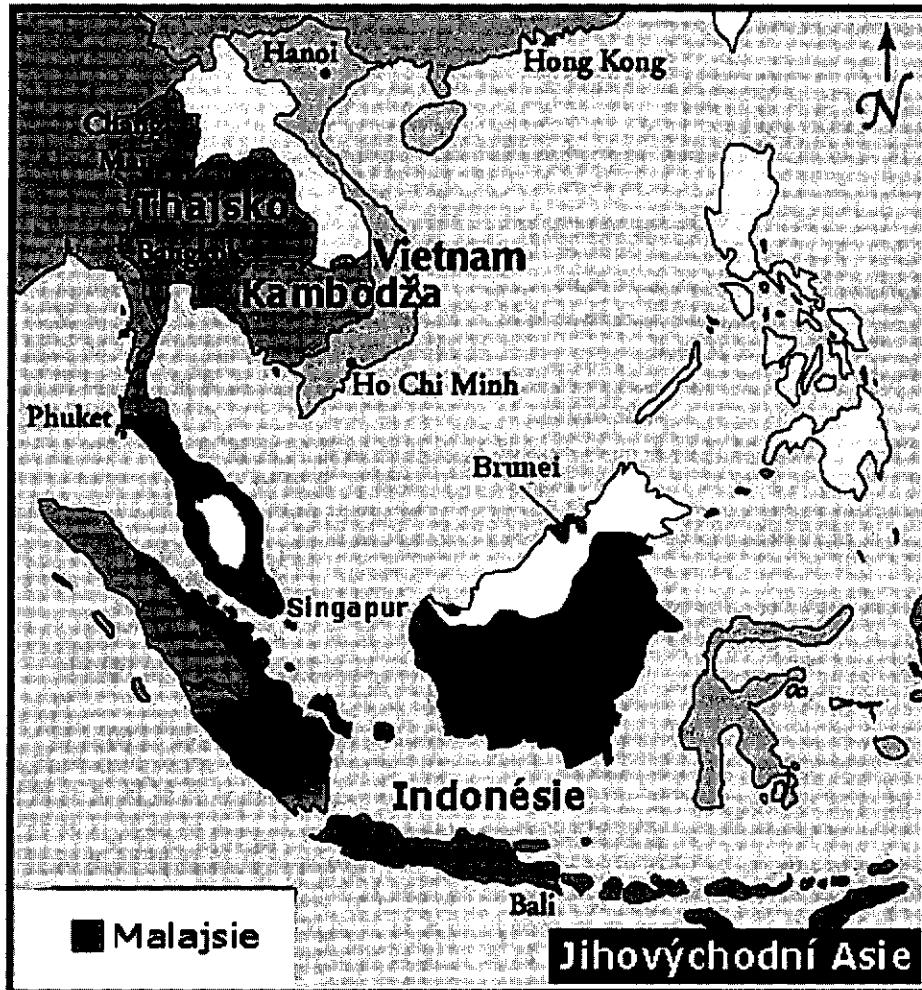
Zvolení indonéština národním jazykem byla pro vznikající moderní indonéský národ (*bangsa Indonesia*), který tvořilo více než 300 etnik (*suku bangsa*) austronéského a v menší míře papuánsko-melanéského původu, darem z nebes. Její volbou odpadly problémy, které nastaly např. v Indii po kontroverzním zvolení hindštiny – jazyka nejpočetnějšího etnika země – oficiálním, byť ne národním jazykem země (*Hindi never, English forever*). Indonéština se tak v následujících letech stala hlavním jednotícím pilířem i tmelem nového národa – kromě něj se jinak mohl opírat pouze o diskutabilní elementy jako určité společné rysy austronéské kultury a etnolingvistickou afinitu austronéských jazyků.

Jako základ indonéština zvolili indonéští nacionalisté nejčistší variantu moderní malajštiny – jazyk, jímž se hovořilo v sumatránské oblasti Riau, byť je toto tvrzení stále častěji předmětem akademických diskusí. Podstatné je, že z malajštiny se během desetiletí vyvinulo několik normativních variant, z nichž nejvýznamnější jsou indonéština (*bahasa Indonesia*) – národní jazyk Indonésie, a malajsijská malajština (*bahasa Malaysia, malajsijsština*) – národní jazyk Malajsie. Není asi překvapivé, že v důsledku koloniálního dědictví přejala malajsijská malajština velké množství anglického, zatímco indonéština spíše řadu nizozemských slov, ale také javanismů a jakartismů (z jakartské malajštiny, v minulosti nazývané *bahasa Betawi*) a dalších indonéských jazyků, které zde působily jako přirozený jazykový substrát.

O šíření a rozvoji nového jazyka (nikoli však uměle vytvořeného, jak tvrdí někteří „značci“) se v předválečných letech zasadily nově vzniklé politické strany (*partai* – z niz. *partei*) a organizace, přičemž mnohé

další si indonéštinu jako médium komunikace zvolili po slavné Přísaze mládeže. Mezi nejdůležitější strany přelomu dvacátých a třicátých let patřila především PNI (*Partai Nasional Indonesia*), založená Sukarnem, Partindo – *Partai Indonesia*, Parindra (*Partai Indonesia Raya*), neboli Strana Velké Indonésie a další, které rovněž vložily slovo Indonésie nebo indonéšský do svého názvu, čímž jasné deklarovali své politické směřování. Je jasné, že právě emancipační náboj tohoto označe-

Zásadní předěl v indonéských dějinách přinesla japonská okupace. Ti se sice zpočátku snažili prezentovat jakožto osvoboditelé od evropského kolonialismu, byla to však doba útisku, hladomoru a brutální exploatace indonéského obyvatelstva ve prospěch japonské válečné mašinérie. Rychlosť a razance, se kterou se Japonci prohnali Asii a porazili zdánlivě neporazitelné bílé *tuany*, ovšem Indonésany ohromila a změnila jejich náhled na vlastní sebeurčení, nadto

ní byl důvodem, proč ho nizozemské koloniální úřady odmítaly a dávaly přednost tradičnímu *Nederland-Indië*.

Propagace malajštiny, resp. indonéštiny, jakož i její estetická kultivace pak byly hlavním zájmem vlasteneckých nakladatelství, z nichž nejvýznamnější byly *Balai Pustaka* (Dům knihy) a *Pujangga Baru* (Nový básník). Jestliže koloniální vládou zřízené *Balai Pustaka* vydávalo knihy v poněkud archaické malajštině a soustředilo se na neškodná moralizující téma, generace autorů *Pujangga Baru* se ve třicátých letech snažila o odtržení od minulosti, zastaralých literárních forem a vytvoření nových, ale především o budování nového národního uvědomění dosud kolonizovaného národa.

v rámci koloniálního uspořádání v jihovýchodní Asii, které se dlouho jevilo jako nezměnitelné a nyní bylo v troskách.

Pokus Japonců plošně zavést svou mateřtinu se nezdařil, a přes noc zakázanou nizozemštinu tak ve veřejném prostoru nahradil jazyk budoucí národní jednoty – indonéština. Tento jazyk, i když ho Japonci ze stejných důvodů jako Nizozemci raději nazývali *Mareigo* (malajština), se tak pro japonský okupační režim stal významným politickým a administrativním nástrojem. Indonéština poprvé zněla éterem díky zavedenému veřejnému rozhlasu, jehož účelem přirozeně nebylo nic jiného než japonská propaganda zaměřená na mobilizaci Indonésanů k budování Velké východoasijské

sféry společného rozvoje. Obyvatelé souostroví tak mohli slyšet o úspěších japonských vojsk v boji proti Spojencům či nacionalistickému vůdci Sukarna, jak velebí japonského císaře – ovšem v indonéštině. V té vycházel okupační tisk, ulice dostaly v rámci „kampaně zapomnění“ na holandskou koloniální éru japonská nebo indonéská jména (Zbořil 2005: 255). Propagována byla samozřejmě i japonština a úředníci a učitelé byli nuceni k rychlému zvládnutí alespoň solidních základů jazyka nových okupantů. Do indonéštiny tehdy přirozeně pronikla řada japonských slov, ovšem bez trvalých následků.

S okamžitým zákazem nizozemštiny ovšem nastal hned na začátku okupace problém s tím, že *Mareigo* postrádala moderní slovní zásobu, která by postihovala určité technické, vojenské a administrativní požadavky a z tohoto důvodu měli Japonci zájem o její zdokonalení. Za tímto účelem v říjnu 1942 založili *Komisi Bahasa*, tedy Jazykovou komisi, jejímž úkolem bylo kultivovat malajštinu-indonéštinu tak, aby byla schopna vyjádřit moderní myšlenky i technické záležitosti.

Pro rozvoj indonéštiny tato komise udělala obrovský kus práce, navzdory problémům, jimž musela čelit. Japonci totiž nechtěli některé její výsledky týkající se terminologie šířit do škol, protože se obávali, že takto zdokonalený indonéský jazyk zastíní japonštinu. Ze stejného důvodu odkládali přijetí jejího názvu *bahasa Indonesia*, protože z něj dobře cítili jeho nacionalistický náboj a preferovali zmíněné označení *Mareigo*.

Nejběžnějším trendem byla „purifikace“ jazyka – nahrazování dříve běžných holandských slov těmi malajského původu, např. *belasting* (daně) bylo nahrazeno malajským slovem *pajak*, *gimnastik* nahradilo malajské *senam*, *presiden* se stal *ketua negara* atd. Dlouhodobě se však ujala jen některá z nich – komisí prosazovaný výraz *kilang* (továrna), používaný mj. v Malajsii, znovu nahradilo Čechům blízké *pabrik*. Politicky byl však nejvíce senzitivní výraz *Belanda* (holandský, Holandsko), který byl plošně nahrazován slovem *Eropah* (Anwar 1990: 45). O to komičtější se jeví fakt, že v názvu nové instituce figuroval původem holandský výraz – *komisi*.

Nejtypičtějším ovšem bylo využití indonéštiny pro propagandistické účely, kdy patrně poprvé v historii se tento jazyk stal médiem veřejné nenávisti vůči bílému muži. Běžné byly zpěvné slogan typu: „*Hancurkanlah, musuh kita, itulah Inggris dan Amerika!*“ (Zničte naše nepřátele, těmi jsou Britové a Američané!), jejichž chytlavost mířila na nižší pudy obyčejných lidí, z nichž mnozí do té doby malajštinu-indonéštinu příliš neovládali. Naopak, Japonsko bylo jejím prostřednictvím vyzdvihováno jako *Nippon pelindung Asia* (Nippon, ochránce Asie) nebo *Nippon saudara tua kita* (Nippon, naš starší bratr – Anwar 1990: 46).

Tento aspekt je z jazykového hlediska nejpodstatnější. Tři a půl roku japonské okupace znamenalo nejen do té doby nepoznanou politizaci a militarizaci

indonéské společnosti, která byla vtažena do obrovského vojensko-průmyslového komplexu japonského impéria, ale také další posun, co se týká rozšíření jazyka národní jednoty. Jestliže Nizozemci sjednotili tři sta indonéských etnik v koloniálním státě Nizozemská východní Indie a rozšířili malajštinu od Acehu až po západní Novou Guineu jakožto jazyk své administrativy, Japonci učinili z indonéštiny nástroj své propagandy, dali jí novou terminologii a dostali ji do všech vrstev společnosti.

Jak vystihl Zdeněk Zbořil v *Dějinách Indonésie*, japonská okupace paradoxně učinila „pro rozšíření indonéštiny víc, než indonéští nacionalisté a jejich živořící nakladatelství za dvě desetiletí“ (Zbořil 2005: 255). Pro Indonésany však byl ještě důležitější ten fakt, že jejich vůdcům poskytla cennou zkušenosť se spoluvládnutím a indonéskému lidu uvědomění, že by si mohl ve velmi blízké budoucnosti vládnout sám.

Na podzim 1944, kdy se válka v Pacifiku přestala vyvijet ve prospěch Japonců, přislíbil japonský generál Koiso Indonésanům nezávislost a v březnu 1945 byl ustaven Výbor pro přípravu indonéské nezávislosti. Při této příležitosti indonéští politici poprvé použili národního jazyka k debatám o základní filozofii a podobě ústavy budoucího státu. Výsledkem byl soubor státotvorných principů, které nastínili nejvýraznější z indonéských nacionalistů Muhammad Yamin a Sukarno, budoucí první prezident. Tyto principy byly nazvány ze sanskrtu odvozeným souslovím *Pancasila* (pět zásad)¹, které obsahovaly tyto body: *ketuhanan* (víra v jednoho Boha), *kemanusiaan* (humanismus), *persatuan Indonesia* (územní jednota Indonésie), *kerakyatan* (demokracie, prováděná prostřednictvím sborů lidových zástupců) a *keadilan sosial* (sociální spravedlnost).

Indonéská demokracie, jak ji nastínil Sukarno, měla ovšem být postavena na jiných principech než zastupitelská demokracie západního typu, kde těsná většina přehlasuje menšinu. Tyto principy vycházejí z prastarých prvků indonéské vesnické demokracie, známých jako *musyawarah* – vzájemné konzultace a diskuse, jejichž cílem je dosáhnout jednomyslné shody čili konsensu (*mufakat*). Tyto dva elementy pak Sukarno doplnil ještě o třetí – *gotong royong* neboli vzájemnou spolupráci. Na rozdíl od dvou předchozích, které nesou arabské jméno, je *gotong royong* původním indonéským slovem a pro Sukarna měl zvláštní význam. Podle něj se budoucí Indonésie měla stát „*gotong royong státem*“, kde nebude určovat politiku státu vítězná koalice, ale konsenzus vzešlý z diskuze zástupců různých sociálních skupin.

O několik měsíců později, 17. 8. 1945 (dva dny po japonské kapitulaci) vyhlásili Sukarno a Hatta nezávislost Indonéské republiky, když v ranních hodinách v Jakartě přečetli stručnou proklamací – v indonéštině. Vyhlášení ovšem bylo účelově chápáno jako jednostranné a Nizozemci za podpory Britů začali usilovat

o znovuzískání bývalé „perly impéria“. Následující čtyři roky bojů do roku 1949, kdy pod nátlakem světového společenství a hrozbou odebrání Marshallova plánu Nizozemci uznali nezávislost Indonésie, jsou proto známý jako Indonéská revoluce.

Období protiholandských bojů paradoxně oživilo a mnohdy dodalo nový význam řadě vojenských výrazů původem z nizozemštiny, které byly během japonské okupace vytlačeny a nahrazeny japonskými. Tento jev byl odrazem potřeby indonéské republikánské armády a jiných, spontánně vzniklých jednotek, nastolit vojenský řád a umožnit efektivní velení.

V tomto ohledu byly nejtypičtější výrazy jako *komando distrik* (okresní velitelství), *komando onder* (podokresní velitelství), *brigade, komite*, ale také *demokrasi, diplomasi, proklamasi, deklarasi, aksi* a přirozeně *revolusi* a její deriváty *revolucioner* a *kontrarevolusioner*.

Indonéská republikánská armáda znova zavedla původně nizozemský výraz *divisi* pro divizi, často obohacený o nějaký aktuální prvek. Tím nejvýznamnějším výrazem, který odrázel nejběžnější způsob boje republikánů, pak bylo slovo *gerilya*, odvozené ze španělského *guerilla*.

V období Indonéské revoluce, která měla dvě základní složky – boj (vyjádřený indonéským slovem *perjuangan*) a diplomacie (*diplomasi*), nabyla důležitosti a nového významu také mnoho indonéských výrazů. Říjen a listopad 1945 byly výstižně nazvány „obdobím bersiap“ právě kvůli četnosti, s jakou zazníval varovný výkřik *Bersiap!* neboli Bud' připraven!, jehož účelem bylo svolávat mladé nacionalisty do bitvy (Cribb 1991: 63). Podobně často zaznávalo i zvolání „*Merdeka!*“ (Svobodu!), které bylo vlastní i předválečným nacionalismem a které zbožňoval a nadužíval i samotný Sukarno. S národněosvobozenecckým bojem souvisela i řada dalších, atmosféru vystihujících výrazů. Z těch nejdůležitějších jmenujme *kedaulatan* – suverenita, *perjuangan* – boj, *pemuda* – revoluční mládež, *semangat* – (revoluční) nadšení, duch, *Bung* nebo *bung* – přítel, bratr, soudruh (*Bung Karno* – oslovení Sukarna, *Bung Hatta* atd.).

Zajímavým výrazem neindonéského původu je *laskar* / *laskar* (z urdského *laškar*) – oddíl, armáda, v revolučním významu také ‚milice‘. V těchto milicích bojovali v revolučních dobách v Jakartě také mnozí gangsteři, kteří s nadšením a odhodláním bojovali za věc mladé republiky, byť se po skončení bojů většina z nich vrátila ke svému původnímu „civilnímu povolání“ kriminálníka. Názvy milic mnohdy dobře vystihovaly povahu bojovníků, např. *Pemotong leher* (Podřezávači krků) či *Srigala Hitam* (Černí šakali – Cribb 1990: 172).

Po skončení bojů s Nizozemci se mladá Indonéská republika ocitla v „roce nula“ a musela řešit obrovské problémy od války zničené infrastruktury, chudoby a ekonomického chaosu až po separatistické konflikty. Indonésané byli podle Sukarna „národem kuliů“ a jeho

receptem na jeho pozvednutí bylo mj. zvýšení jeho sebevědomí, o což se první indonéský prezident snažil exaltovanou nacionalistickou rétorikou. To už je však jiná kapitola v dějinách Indonésie i jejího národního jazyka.

Poznámky:

- ¹ Přestože název indonéské státní doktríny *Pancasila* vychází ze sanskrtského sousloví *panča šīla*, není to totéž jako *Pančašīla*, pět zásad mírového soužití, což byl výsledek indických snah o konstruktivní vztahy s Čínou, smluvně podepsaný roku 1954.

Literatura:

- Anwar, K.: *Indonesian – The Development and Use of a National Language*. Gadjah Mada University Press, Yogyakarta 1990
 Cribb, R.: *Gangsters and Revolutionaries*. University of Hawaii Press, Honolulu 1991
 Dubovská, Z.; Petrů, T.; Zbořil, Z.: *Dějiny Indonésie*. Praha: NLN, 2005.
 Petrů, T.: *Jago a preman – kontroverzní hrdinové indonéské historie*. FF UK, nepublikovaná disertační práce, Praha 2008
 Taylor, J., G.: *Indonesia – peoples and histories*. New Haven a Londýn: Yale University Press, 2003

ABSTRACT:

Indonesian as a Political Tool: From Bazaar Malay to the Language of the Indonesian Revolution

Indonesian has played a crucial role in the history of Indonesia as a highly efficient political and state-making instrument. The Indonesian language is a normative form of Malay, which has for centuries served as a natural *lingua franca* of sailors and traders in the littoral areas of South-East Asia. Malay was adopted in the 1920's by Indonesian nationalists as the language of the future national unity of Indonesians, then still oppressed by the Dutch colonizers, and received a highly political name, *bahasa Indonesia*. When Indonesia proclaimed independence right after the Japanese surrender and had to fight for it another four years with the returning Dutch, Indonesian became not only a strong uniting element of the new nation, formed by more than 300 ethnic groups, but also the language of the revolution (*bahasa revolusi*) with a specific lexicon, the purpose of which was to arouse Indonesians to put up the fight for national liberation.